

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2015

aruandeaasta lõpp: 31.12.2015

sihtasutuse nimi: Maaelu Edendamise Sihtasutus

registrikood: 90000245

tänava/talu nimi, Oru tn 21

maja ja korteri number:

linn: Viljandi linn

maakond: Viljandi maakond

postisihnumber: 71003

telefon: +372 6484064

faks: +372 6484065

e-posti aadress: mes@mes.ee

veebilehe aadress: www.mes.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	9
Bilanss	9
Tulemiaruanne	10
Rahavoogude aruanne	11
Netovara muutuste aruanne	12
Raamatupidamise aastaaruande lisad	13
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	13
Lisa 2 Raha	17
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	18
Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	20
Lisa 5 Materiaalne põhivara	20
Lisa 6 Võlad ja ettemaksed	21
Lisa 7 Eraldised	22
Lisa 8 Tingimuslikud kohustused ja varad	23
Lisa 9 Kasutusrent	23
Lisa 10 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	24
Lisa 11 Netotulu finantsinvesteeringutelt	24
Lisa 12 Tulu ettevõtlusest	25
Lisa 13 Muud tulud	25
Lisa 14 Jagatud annetused ja toetused	26
Lisa 15 Mitmesugused tegevuskulud	26
Lisa 16 Tööjõukulud	26
Lisa 17 Muud kulud	27
Lisa 18 Seotud osapooled	27
Aruande allkirjad	29
Vandeauditiitori aruanne	30

TEGEVUSARUANNE

Sihtasutuse tegevuse eesmärk on toetada ja elavdada Eesti maapiirkonna ettevõtlust, luua paremaid võimalusi kapitalile ligipääsuks ning tõsta maaettevõtluse konkurentsivõimet. Eesmärgi täitmiseks parandab sihtasutus ettevõtjate võimalusi ligipääsuks finantsvahenditele, toetab maapiirkonna tasakaalustatud arengut, toetab kutseõpet, kujundab maaelu mainet ja seeläbi parandab ettevõtluskeskkonda ning loob soodsamad elutingimused maal.

Maaelu Edendamise Sihtasutus on isemajandav eraõiguslik juriidiline isik.

Sihtasutuse 2015. aasta tegevus toimus nõukogu poolt kinnitatud tegevuse eesmärkide ja eelarve alusel.

Tegevusaruanne kajastab majandusaasta tegevust kaheksa alaosana:

- 1) võlakohustuste tagamine (käendamine);
- 2) laenu tegevus;
- 3) fondide haldamine;
- 4) nõuandeteenuse pakkumine;
- 5) tegevus riigi poolt antavate ülesannete täitjana;
- 6) maaelu maine kujundamine;
- 7) arendustegevus;
- 8) töökeskkond ja töötajad

Aruandeaasta tulemiks kujunes kahjum 157 238 eurot. Kahjumi põhjuseks on tagatiskahjude reservi oluliselt suurem kasv võrreldes planeerituga.

1. Võlakohustuste tagamine

Sihtasutuse 2015. aasta tagamistegevus toetus sihtasutuse põhikirjale, sihtasutuse nõukogu 05.02.2015 otsusega kinnitatud väikese ja keskmise suurusega ettevõtjate võlakohustuste tagamise korrale (tagatiste kava) ja sihtasutuse 2015. aasta tegevuskavale.

Sihtasutuse tagamistegevuse eesmärgiks on võimaldada väikese ja keskmise suurusega ettevõtjatele juurdepääs rahalistele vahenditele riigi sihtasutuse kapitali toel.

2015. aastal sõlmiti 443 tagatislepingut (2014. aastal 360) tagamiskohustusega 47,4 miljonit eurot (2014. aastal 30,7). Arvestades ettevõtjate taotlusi ja abi võimaldamise kriteeriume langetas sihtasutus tasusid 108 tagatislepingul. Neil juhtudel said taotlejad riigiabi või vähese tähtsusega abi summaarse abiekvivalendina kokku 625 741 eurot. 2014. aastal langetati tasusid 77 tagatislepingu puhul ning abi summaarse abiekvivalendina kokku 402 018 eurot.

2015. aasta tagamistegevus võimaldas ettevõtjail saada krediidasutustelt laene summas 79,7 miljonit eurot (2014. aastal 52,9 miljonit eurot). Tagatise osakaal 2015. aastal väljastatud laenude mahust moodustas 59,5% (2014. aastal 58,0%). Tagatise keskmine suurus lepingu kohta oli 106,8 tuhat eurot, suurenedes aastaga 25,2%.

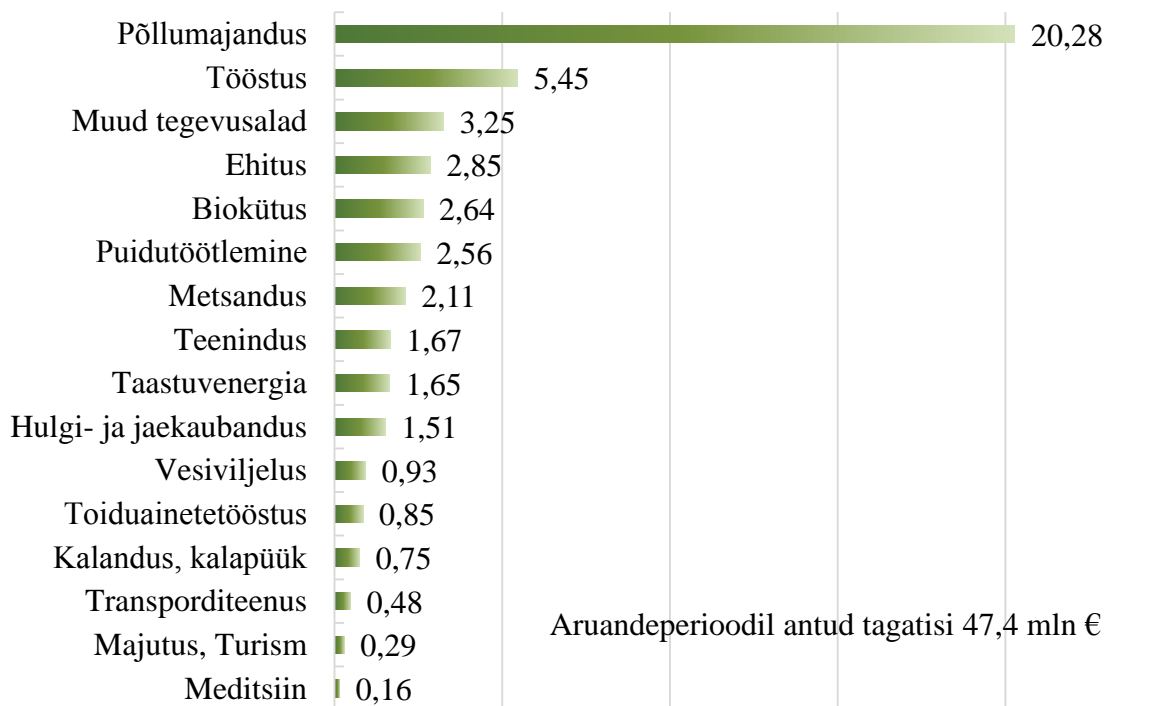
Tagatisportfell seisuga 31.12.2015 oli 66,8 miljonit eurot (31.12.2014 seisuga 54,4). Sihtasutuse poolt tagatud pangalaenude 123,5 miljoni euro suurune jääkväärtus tõusis aastaga 26,0% (2014. aastal oli 98,0 miljonit eurot). Tagatisportfelli suhe tagatud laenude jääki on alanenud ja oli 2015. aastal 54,1% võrreldes aasta taguse 55,5%-ga.

2015. aastal väljastati tagatise kokku 362 ettevõttele, kus töötas 2732 inimest. Neist 292 olid mikroettevõtjad, 59 väikeettevõtjad ja 11 keskmise suurusega ettevõtjad.

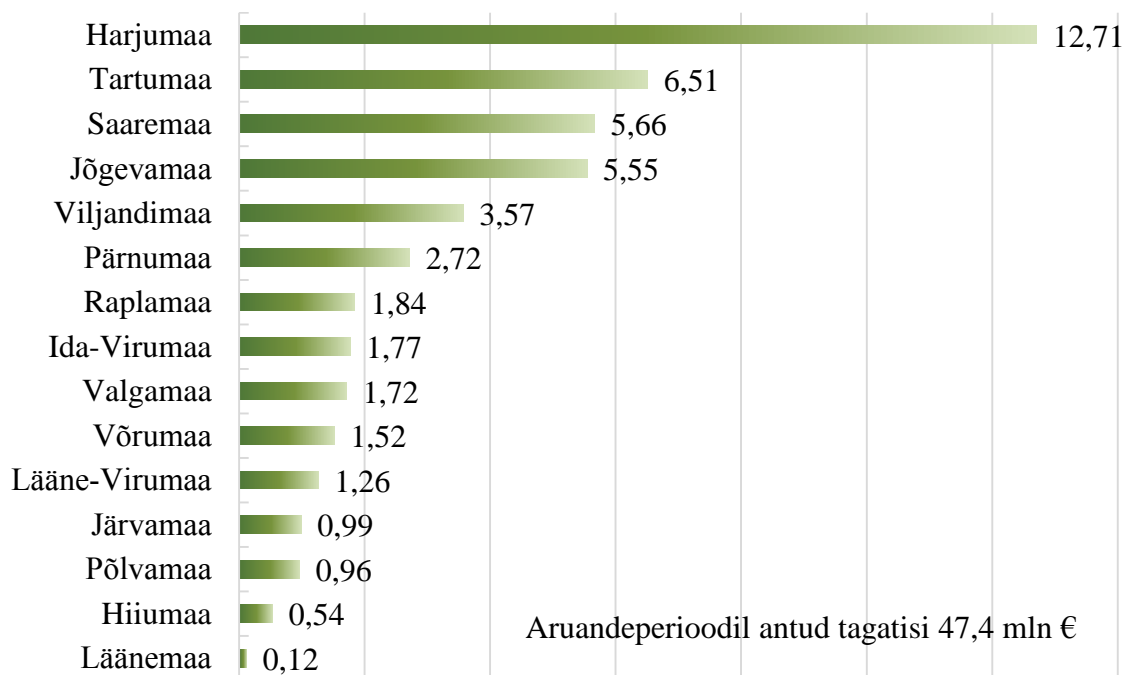
Tagatisabiga saadud finantseeringud võimaldasid luua 285 täiendavat töökohta, millest 149 olid mikroettevõtjate sektoris, 55 väikeettevõtjate ja 81 keskmise suurusega ettevõtjate sektoris.

Tagatisportfellis oli seisuga 31.12.2015 566 ettevõtet, milles tagatise väljastamise hetkel töötas kokku 4503 inimest ja kus finantseeringuga võimaldati luua 361 uut töökohta.

Joonistel 1 ja 2 on kajastatud 2015. aastal sõlmitud tagatislepingute tagamiskohustuse summaarne jaotus tegevusvaldkondade ja maakondade lõikes.

Joonis 1 Tagamiskohustuste jaotus tegevusvaldkonniti (miljonit eurot)

Joonis 2 Tagamiskohustuse jaotus maakonniti (miljonit eurot)

2. Laenutegevus

Laenutegevus ei ole sihtasutuse põhitegevuseks. Laene väljastatakse põllumajandusega tegelevatele ja teistele maapiirkonna ettevõtetele juhul, kui esineb turutõrge või kui finantsasutused ei ole sektoris kujunenud majandussituatsiooni tõttu valmis sektorit täiendavat finantseerima. Laenutegevuse eesmärgiks on aidata võimaluste piires kaasa põllumajandusettevõtlike ja laiemalt ettevõtlike jätkumisele maapiirkondades.

Krediidi- ja finantseerimisasutuste vahendusel laenamine on suunatud pigem väiksematele krediidi- ja finantseerimisasutustele, kellel võib olla probleeme kaasata oma ettevõtluslaenude tarbeks vahendeid rahvusvahelistelt finantsturgudelt, kuna pakutavad mahud on liiga suured või krediidi-asutused ei oma piisavalt kõrgeid rahvusvahelisi reitinguid.

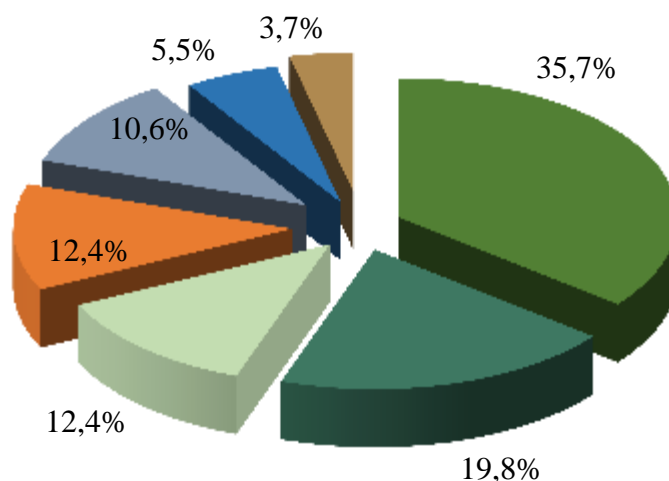
Sihtasutuse laenutegevus tugineb muu hulgas põhikirjale ning sihtasutuse iga-aastasele eelarvele, tegevuskavale ja nõukogu 2014. aasta lõpus kinnitatud laenu taotlemise ja taotluse menetlemise korrale, mis kohaldub kõikidele sihtasutuse poolt antavatele laenudele. Samuti lähtub sihtasutus laene andes sihtasutuse nõukogu 2015. aasta novembri otsusest, millega kinnitati sihtasutuse finantsoodete (sh laenude) sihtrühmad.

Rahalises väljenduses toimus 2015. aastal laenutegevuse mahu oluline suurenemine võrreldes eelneva aastaga. Laene anti välja 7,6 miljonit eurot ja sõlmiti 69 uut laenulepingut. 2014. aastal oli laenukäive 3,5 miljonit eurot ja sõlmiti 24 laenulepingut. Laenuportfell kasvas aastaga 8,4%, 24,1 miljonilt eurolt 26,2 miljoni euroni. Välja antud laenudest valdkondade lõikes annab ülevaate joonis 3.

2015. aastal laenati pankade kaudu 3,3 miljonit eurot ehk 42,8% laenude kogu mahust. Peamiselt kasutati sihtasutuse ressursi põllumajandussektori ettevõtete rahastamiseks.

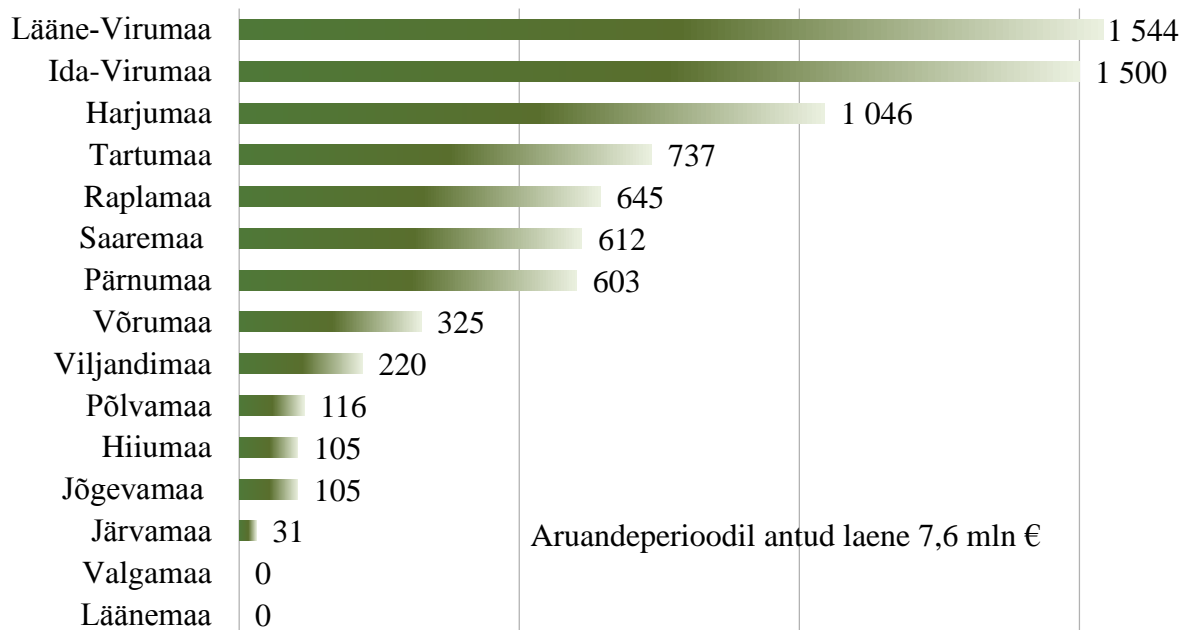
Sihtasutus andis 2015 aastal otselaene kokku 4,3 miljonit eurot. 0,4 miljoni euro ulatuses finantseeriti nende MTÜde tegevuskulusid, kes saavad toetust Eesti maaelu arengukava 2007-2013 meetme 4 (LEADER meede). Põllumajandusega tegelevatele ettevõtetele väljastati otselaenu summas 2,7 miljonit eurot.

- Ettevõtlus ja põllumajandus (otselaen)
- Taastuv energeetika (läbi panga)
- Kalanduse finantsinstrument
- Tööstus (läbi panga)
- Põllumajandus (läbi panga)
- Mittetulundusühingud
- Hoiu-laenuühistud

Joonis 3 Laenude jaotus tegevusvaldkonniti (osakaal %)

Joonisel 4 on sihtasutuse poolt 2015. aastal antud laenude jaotus maakondade lõikes. Kõige rohkem laenati Lääne-Virumaale ja Ida-Virumaale. Sihtasutuse laenutooteid ei kasutanud Valgamaa ja Läänemaa ettevõtjad.

Joonis 4 Laenude jaotus maakonniti (tuhat eurot)

3. Fondide haldamine

Sihtasutus valitseb finantskorraldusvahendeid sihtasutuse põhikirja punktis 2.2.2 sätestatu alusel oma varast lahus ega seo finantskorraldusvahendi rakendamist oma vara arvel tehtava tehinguga ja vastupidi.

Sihtasutus haldab Maaeluministeriumiga 10.12.2012 sõlmitud rahastamislepingu nr 381 alusel vesiviljelusega tegelevate ettevõtete laenu sihtfondi (edaspidi ka kalanduse sihtfond). Sihtasutusel on finantskorraldusvahendite rakendamisega seoses õigus valitsemistasule, mille arvelt kaetakse finantskorraldusvahendite rakendamisega seonduvad kulud.

Sihtfondi on ministeriumi poolt eraldatud vahendeid summas 4,9 miljonit eurot.

2015. aastal laenati sihtfondi vahenditest välja 0,9 miljonit eurot ning aasta lõpuks olid kõik sihtfondi vahendid välja laenatud. Täiendavalt anti laenu ka sihtfondi laekunud intresside arvelt. Sihtfondi laenuportfell oli 2015. aasta lõpuks 5 miljonit eurot. Laenulepinguid on sõlmitud kokku 17 ning laenu on saanud 13 vesiviljelusega tegelevat ettevõtjat.

2015. aasta lõpus allkirjastas sihtasutus Maaeluministeriumiga rahastamislepingu nr 137 kalanduse tootjate ühenduste investeeringute kaasfinantseerimise laenu sihtfondi haldamiseks. Sihtfondi eraldati ministeriumi poolt vahendeid summas 1,1 miljonit eurot. Laene sihtfondist 2015. aastal välja ei antud.

4. Nõuandeteenuse pakkumine

Nõuandeteenuse pakkumist alustati 2015. aasta juulis. Kavas on välja arendada organisatsioon, mis pakub nõuandeteenust kõigis valdkondades, mis on olulised maapiirkonnas ja väikelinnades tegutsevatele ettevõtjatele.

Maaeluministeriumiga sõlmitud käsunduslepingu nr 180 alusel on võimalus põllumajandustootjatele anda nõu, mida toetatakse Maaelu Arengukava vahenditest kuni 90% ulatuses nõustamise mahust, kuid mitte üle 3000 euro ettevõtja kohta aastas.

Nõuandeteenistust käsitletakse kui eraldi majandusüksust, millel on eraldi eelarve. Nõuandeteenistuse tegevust planeerib ja nõustab nõuandev nõukoda, kuhu kuuluvad inimesed erinevatest põllumajanduse valdkondadest.

2015. aasta teisel poolaastal käivitunud nõuandeteenuse pakkumiseks sõlmiti töölepingud 23 konsulendiga ning käsunduslepingud 29 konsulendiga. 2015. aastal osutati nõustamisteenust 353 kliendile, kokku sõlmiti 473 nõustamislepingut. Enim nõustati taimekasvatuse, nõuetele vastavuse ja loomakasvatuse valdkonnas. Kokku osutati nõuandeteenust 10 313 tundi. Nõustamisteenustest saadud tulud kokku olid 363 400 eurot.

2016. aasta eesmärgiks on sõlmida vähemalt 1000 lepingut ning pakkuda nõuandeteenust ca 26 000 tundi. Esmakordselt alustatakse Eestis põllumajandusvaldkonda toetatavat mentorlusprogrammi, mille käigus kogenud praktikud nõustavad ja toetavad alustavaid, raskustes või valdkonda vahetavaid ettevõtjaid.

Tegeletakse uute konsulentide värbamise ja väljaõppega. Plaanis on alustada nõustamist valdkondades, kus 2015. aastal nõuandeteenust ei osutatud (põllumajandussaaduste töötlemine, mesindus).

2016. aasta jooksul võetakse kasutusele kliendihaldusprogramm ja alustatakse kvaliteedijuhtimise süsteemi loomist.

5. Sihtasutuse tegevus riigi poolt antavate ülesannete täitjana

2015. aastal korraldati Põllumajandusministeeriumiga sõlmitud halduslepingu nr 297 punkti 1.4 kohaselt e-PRIA tugiteenuse pakkumist. Eesmärgiks oli juhendada maastikuelementide deklareerimise perioodil ja pindala- ning loomatoetuste taotlemise perioodil e-PRIA kaudu toetust taotlemaid isikuid ja suurendada läbi e-PRIA esitatavate andmete ning dokumentide osakaalu. Sihtrühmaks, kellele tuge pakuti, olid põllumajandustootjad, põllumajandussaaduste töötlejad ja turustajad ning teised maapiirkonnas tegutsevad ettevõtjad ja isikud, kes soovisid taotleda või kasutada PRIA pakutavaid teenuseid. Kokku juhendati perioodil 3403 klienti.

2015. aasta juulis puhkes Eestis sigade Aafrika katk. Sihtasutus sai Maaeluministri poolt 06.08.2015 allkirjastatud kirjas nr 11.3-02/1571 sigade Aafrika katkuga seoses suunise kaaluda toetuse maksmist seakasvatusega tegelevatele ettevõtjatele, kelle aastane müügitulu on väiksem kui 4 000 eurot ning füüsilistele isikutele, kes soovivad seakarja likvideerida. Vastavalt suunisele töötati välja ja sihtasutuse nõukogu kinnitas 07.08.2015 otsusega toetusmeetme „Seakasvatajatele suunatud toetuse taotlemise ja menetlemise kord“. Sama otsusega kinnitati meetme alusel väljamakstavaks toetuste mahuks 200 000 eurot. Meetme alusel maksti toetust seakasvatuse likvideerimiseks ja sellest tulenevate kulude hüvitamiseks ühekordselt. Sihtasutuse poolt makstava toetuse suurus oli üks euro elus sea ühe kilogrammi kohta, kuid mitte rohkem kui 4000 eurot ühe taotleja kohta.

Meetme rakendamise käigus menetleti 117 toetuse taotlust ning maksti välja toetus 106 taotlejale kokku summas 47 192 eurot.

6. Maaelu maine kujundamine

2015. aastal tunnustas Maaelu Edendamise Sihtasutus taas maapiirkonna ettevõtjaid ja inimesi, kes on andnud panuse maaelu maine kujundamisele ning kes on oma tegevusega teistele eeskujuks. Välja anti järgmised aunimetused: parim lihavederajakasvataja, parim piimakarjakasvataja, parim taimekasvataja, parim maamajanduseriala õpetaja, parim maamajanduseriala õpilane.

2003. aastast on sihtasutus kutsekoolide maamajanduserialade õpilastele maksnud õppetoetust. Õppetoetuse eesmärk on suunata noori kutseharidust omandama, tagamaks maaettevõtjaile haritud tööjõudu. Õppetoetuste suurus sõltub õpiedukusest ja õppevormist. Aruandeaastal sõlmiti lepingud 7 kutseõppeasutuse 50 õpilasega ning toetusi maksti kokku 55 209 eurot 183 õpilasele. Sihtasutus on oma tegevuse jooksul õppetoetust kokku maksnud 1,83 miljonit eurot.

Alates 2016. aastast lõpetab MES järk-järgult toetuse maksmise ning uusi lepinguid 2016. aastal ei sõlmita. Maksmist jätkatakse vaid nendele õpilastele, kellega on leping juba sõlmitud.

Eesti Maaülikooli ja Tallinna Tehnikaülikooli maamajandusega seotud õppekavade üliõpilastele ühekordse toetuse määramise raames maksti toetust kahele Eesti Maaülikooli üliõpilasele 1250 eurot. 2015. aastal maksti õppetoetusi sihtasutuse oma tuludest, ka 2016. aastal maksab sihtasutus toetusi omavahendite arvelt.

7. Arendustegevus

2015. aasta sügisel alustati Maaeluministeeriumiga läbirääkimisi Eesti maaelu arengukava (MAK) 2014-2020 rahastamisvahendi sihtfondi haldamiseks. Sihtfondi algseks rahaliseks mahuks on 36 miljonit eurot. Esialgselt on plaanitud käivitada kaks finantstoodet: „Mikro- ja väikeettevõtete kasvulaen“ ja „Pikaajaline investeerimislaen“. Rahastamisleping sihtfondi haldamiseks sõlmiti Maaeluministeeriumiga 29.01.2016.

Majandusaastal alustas Maaeluministeerium ettevalmistusi äriühingu moodustamiseks, mis pakuks ettevõtjatele kompleksseid ja tavapärasest keerukamaid turupõhiseid finantsteenuseid. Äriühingu asutajateks oleksid Maaeluministeerium, Maaelu Edendamise Sihtasutus ja erainvestorid. Asutatav ettevõtte toimiks erainvestori printsiibil. Asutamislepinguni plaanitakse jõuda 2016. aasta jooksul.

8. Töökeskkond ja töötajad

Majandusaastal toimusid olulised muutused sihtasutuse töötajaskonnas - 2015. aasta teisel poolaastal käivitunud nõuandeteenuse pakkumiseks alustati juulis konsulentidega töö- ja käsunduslepingute sõlmimist, nõuandeteenust koordineerivasse osakonda lisandus üks töötaja ning ka finantsteenuste valdkonda lisandus üks töötaja, kelle värbamise vajaduse tingis tagatisportfelli jätkuv tõus.

Taandatuna täistööajale oli sihtasutuse töötajate keskmine arv 2015. aastal 21 (sh finantsteenuste valdkonnas 8 töötajat ja nõuandeteenistuses 12 töötajat), 2014. aastal oli sihtasutuse keskmine töötajate arv 20.

Töötajate täiendkoolitamise kavandamisel jätkati varasema praktikaga, mille kohaselt sobivate koolituste valimisel lähtutakse töötaja vajadustest ning juhatuse tähelepanekutest.

2015. aastal vahetus sihtasutuse nõukogu koosseisus üks liige, juhatuse koosseisus muudatusi ei toimunud.

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2015	31.12.2014	Lisa nr
Varad			
Käibevara			
Raha	24 980 360	24 804 957	2
Nõuded ja ettemaksed	4 032 729	6 210 864	3
Kokku käibevara	29 013 089	31 015 821	
Põhivara			
Nõuded ja ettemaksed	21 616 957	17 962 815	3
Materiaalne põhivara	1 171 482	1 163 304	5
Kokku põhivara	22 788 439	19 126 119	
Kokku varad	51 801 528	50 141 940	
Kohustused ja netovara			
Kohustused			
Lühiajalised kohustused			
Võlad ja ettemaksed	130 785	63 730	6
Eraldised	2 427 451	1 256 405	7
Kokku lühiajalised kohustused	2 558 236	1 320 135	
Pikaajalised kohustused			
Võlad ja ettemaksed	5 463 226	4 813 312	6
Eraldised	5 166 141	5 237 330	7
Kokku pikaajalised kohustused	10 629 367	10 050 642	
Kokku kohustused	13 187 603	11 370 777	
Netovara			
Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	33 206 971	33 206 971	
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	5 564 192	5 494 878	
Aruandeaasta tulem	-157 238	69 314	
Kokku netovara	38 613 925	38 771 163	
Kokku kohustused ja netovara	51 801 528	50 141 940	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2015	2014	Lisa nr
Tulud			
Annetused ja toetused	579 900	591 670	10
Netotulu finantsinvesteeringutelt	780 132	766 291	11
Tulu ettevõtlusest	1 974 668	1 710 172	12
Muud tulud	291 987	162 442	13
Kokku tulud	3 626 687	3 230 575	
Kulud			
Jagatud annetused ja toetused	-160 858	-511 670	14
Mitmesugused tegevuskulud	-2 641 000	-2 059 769	15
Tööjõukulud	-807 301	-497 403	16
Põhivara kulum ja väärtuse langus	-33 433	-9 178	5
Muud kulud	-141 333	-83 241	17
Kokku kulud	-3 783 925	-3 161 261	
Põhitegevuse tulem	-157 238	69 314	
Aruandeaasta tulem	-157 238	69 314	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2015	2014	Lisa nr
Rahavood põhitegevusest			
Põhitegevuse tulem	-157 238	69 314	
Korrigeerimised			
Põhivara kulum ja väärtuse langus	33 433	9 178	5
Kokku korrigeerimised	33 433	9 178	
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-1 476 007	1 643 983	3
Põhitegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	1 816 826	1 627 595	6,7
Kokku rahavood põhitegevusest	217 014	3 350 070	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel	-41 611	-713 906	5
Laekunud materiaalse ja immateriaalse põhivara müügist	0	160	5
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-41 611	-713 746	
Kokku rahavood	175 403	2 636 324	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	24 804 957	22 168 633	2
Raha ja raha ekvivalentide muutus	175 403	2 636 324	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	24 980 360	24 804 957	2

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

			Kokku netovara
	Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	Akumuleeritud tulem	
31.12.2013	33 206 971	5 494 878	38 701 849
Aruandeaasta tulem		69 314	69 314
31.12.2014	33 206 971	5 564 192	38 771 163
Aruandeaasta tulem		-157 238	-157 238
31.12.2015	33 206 971	5 406 954	38 613 925

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

Sihtasutuse asutajaõigusi teostab Eesti Vabariigi Maaeluministeerium. Sihtasutuse eesmärk on toetada ja elavdada Eesti maapiirkonna ettevõtlust, luues paremaid võimalusi kapitalile ligipääsuks ning tõsta maaettevõtluse konkurentsivõimet.

Sihtasutuse tegevust laenamisel, tagamisel, toetamisel, finantskorraldusvahendite rakendamisel ja sihtfondide haldamisel reguleerivad Euroopa Komisjoni riigiabi load, teatised, määrused ning Maaelu ja Põllumajandusturu ning Kalandusturu korraldamise seadus. Riigivaraseaduse tähendusest tulenevalt on Maaelu Edendamise Sihtasutus riigi sihtasutus.

Sihtasutuse tegevus finantseerijana on krediidi andmine maaettevõtjatele ja mittetulundusühingutele otse või läbi edasilaenavate institutsioonide, milleks on pangad, liisingettevõtted ja hoiu-laenuühistud. Sihtasutuse käsutuses olev raha laenatakse edasi sihtotstarbeliselt.

Käesoleva aruande koostamise hetkel ei oma sihtasutus kohustust maksta finantseerimisasutuste, maaettevõtjate ja mittetulundusühingute poolt sihtasutusele tagasi makstud summasid tagasi riigieelarvesse.

Sihtasutuse tegevus tagajana on käendada või garanteerida finantseerimisasutuste ees maaettevõtjate ja mittetulundussektori laene.

Sihtasutuse tagatis on tagatis ettevõtja ja mittetulundussektori võlakohustustele.

Sihtasutuse tegevus finantskorraldusvahendite rakendajana on laenu, tagatis ja riskikapitalifondide loomine ning haldamine. Sihtfondide haldamisel on sihtasutusel õigus valitsemistasule, mille suurus ja finantseerimisallikas lepatakse kokku sihtasutuse ja maaeluministeeriumi vahelistes rahastamislepingutes.

Toetustest annab sihtasutus toetust kutseõppeasutuste maamajanduslike erialade õpilastele ja riigieelarve seadusest ning teistest seadustest ja määrustest tulenevaid riiklikke toetusi.

Kutsehariduse omandajatele antava toetuse eesmärk on toetada kutsehariduse omandamist ja motiveerida koolide lõpetajaid asuma tööle maapiirkondade ettevõtetes. 2015. aastal sihtasutusele õppetootuste maksmiseks riigieelarvest vahendeid ei eraldatud. Sihtotstarbelise eraldisena anti 2015. aastal sihtasutusele vahendeid e-PRIA kasutamise juhendamiseks. Toetuse eesmärgiks oli e-PRIA kaudu toetust taotlevate isikute arvu ning esitatavate andmete ja dokumentide osakaalu suurendamine arvestusega, et mõne aasta pärast oleks võimalik PRIA-le taotlused esitada vaid e-PRIA vahendusel. Samuti anti 2015. aastal sihtotstarbelise eraldisena vahendeid seoses sigade aafrika katku (SAK) puhanguga. Toetuse eesmärgiks oli SAK tõrjeks vajalike bioohutuse meetmete ja abinõude rakendamise alase teabe levitamine.

Maaelu Edendamise Sihtasutuse 2015. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti hea raamatupidamistava ja riigieelarve seadusega. Eesti hea raamatupidamistava tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuspõhimõtetele (Euroopa Liidu raamatupidamise direktiivid, rahvusvahelised finantsarvestuse standardid ja rahvusvahelised avaliku sektori raamatupidamise standardid) ning selle põhinõuded on kehtestatud raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud juhendid ning riigi raamatupidamise üldeeskirjas sätestatud nõuded.

Riigi raamatupidamise üldeeskirjas esitatud arvestuspõhimõtted moodustavad sihtasutuse jaoks osa heast raamatupidamistavast, kuna sihtasutus on riigi valitseva mõju all olev sihtasutus.

Riigi raamatupidamise üldeeskirjadest tulenevalt on sihtasutusel kohustus esitada saldoandmikke.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Peamised arvestuspõhimõtted, mida kasutati raamatupidamise aastaaruande koostamisel, on toodud allpool.

Maaelu Edendamise Sihtasutuse 2015. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud Äriregistri teabesüsteemis. Koostamisel on kasutatud Äriregistri teabesüsteemi vorme ja lisasid, mis osaliselt erinevad oma esitlusviisi poolest riigi raamatupidamise üldeeskirja arvestuspõhimõtetest.

Finantsvarad

Finantsvaradeks loetakse raha, aktsiaid, väärtpapereid, viitlaekumisi ning lühi- ja pikaajalisi laene ja nõudeid. Finantskohustusteks loetakse tasumata arveid, viitvõlgasid ning lühi- ja pikaajalisi võlakohustusi.

Finantsvarad ja kohustused võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara või kohustuse eest makstud või saadud tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki finantsvara või kohustusega otseselt seotud tehingukulutusi. Finantsvarad ja kohustused on bilansis jaotatud lühi- ja pikaajalisteks lähtuvalt sellest, kas vara või kohustuse eeldatav valdamine kestab kuni ühe aasta või kauem arvestatuna bilansikuupäevast.

Laene, mille tagasinõude lõpptähtaeg on pikem kui üks aasta kajastatakse pikaajaliste laenudena. Lühiajaliste laenudena kajastatakse lühiajalisi laene ja pikaajaliste laenude lühiajalist osa, mis kuulub tasumisele järgmisel aruandeperioodil.

Finantskohustused kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses.

Finantsvara eemaldatakse bilansist siis, kui sihtasutus kaotab õiguse finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või ta annab kolmandale osapoolale üle varast tulenevad rahavood ning enamiku finantsvaraga seotud riskidest ja hüvedest. Finantskohustus eemaldatakse bilansist siis, kui see on rahuldatud, lõpetatud või aegunud.

Finantsvara oste ja müüke kajastatakse järjepidevalt väärtuspäeval, st päeval, mil ettevõtte saab ostetud finantsvara omanikuks või kaotab

omandiõiguse müüdnud finantsvara üle.

Raha

Raha ning raha ekvivalentidena kajastatakse raha ja pangakontode kirjel olevaid arvelduskontode jääke krediidiasutustes ja riigikassas (v.a arvelduskrediit) ning lühiajalisi või katkestatavaid tähtajalisi deposiite, millel puudub oluline turuväärtuse muutuse risk. Rahavoogude aruandes kajastatakse rahavoogusid äritegevusest kaudsel meetodil. Investeerimis- ja finantseerimistegevusest tulenevaid rahavoogusid kajastatakse otsemeetodil.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustused

Välisvaluutatehingute kajastamisel võetakse aluseks tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustused hinnatakse ümber eurodesse bilansipäeval kehtinud Euroopa Keskpanga välisvaluutakursside alusel. Aruandeperioodil ei ole sihtasutus välisvaluutas tehinguid teostanud ega saanud välisvaluutatehingutest kasumeid ega kahjumeid.

Finantsinvesteeringud

Lühiajaliste finantsinvesteeringutena kajastatakse lühiajalise kauplemise eesmärgil hoitavaid väärtapabereid (aktsiad, võlakirjad, fondide osakud jne) ning kindla lunastustähtajaga väärtapabereid, mille lunastustähtaeg on 12 kuu jooksul bilansipäevast. Muude pikaajaliste finantsinvesteeringutena kajastatakse väärtapabereid, mida tõenäoliselt ei müüda lähema 12 kuu jooksul (v.a investeeringud tütar- ja sidusettevõtetesse) ning kindla lunastustähtajaga väärtapabereid, mille lunastustähtaeg on hiljem kui 12 kuud pärast bilansipäeva. Finantsinvesteeringuid aktsiatesse ja muudesse omakapitali- ja võlainstrumentidesse (v.a osalused tütar- ja sidusettevõtjates ja lunastustähtajani hoitavad investeeringud) kajastatakse nende õiglasest väärtusest, kui see on usaldusväärselt hinnatav. Õiglasest väärtusest kasutatakse bilansipäeva börsinoteeringut. Kui õiglane väärtus ei ole usaldusväärselt hinnatav, kajastatakse neid korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil (s.o algne soetusmaksumus miinus võimalikud allahindlused, kui investeeringu kaetav väärtus on langenud alla bilansilise väärtuse).

Finantsinvesteeringuid võlakirjadesse ja muudesse võlainstrumentidesse, mida hoitakse lunastustähtajani, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemist intressimäära.

Finantsinvesteeringute oste ja müüke kajastatakse järjepidevalt tehingupäeval. Aruandeperioodil ei ole sihtasutus finantsinvesteeringuid teostanud.

Nõuded ja ettemaksud

Nõudeid ja ettemakseid kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses (s.o soetusväärtus miinus vajadusel tehtavad allahindlused). Iga nõude laekumise tõenäosust on hinnatud võimaluse korral eraldi. Nõuete hindamisel võetakse arvesse nii bilansipäevaks teadaolevaid kui ka bilansipäeva järgseid kui aruande koostamiseni selgunud asjaolusid, mis võivad mõjutada nõude laekumise tõenäosust. Nõuded, mille sissenõudmiseks ei ole võimalik või majanduslikult kasulik meetmeid rakendada, on hinnatud lootusetuks ning bilansist välja kantud. Nõuet loetakse lootusetuks, kui juhtkonna hinnangul puuduvad võimalused nõude laekumiseks.

Laenude hindamine

Sihtasutus tegutseb pankade ja liisingfirmade finantseerijana, mis annavad saadud finantseeringu edasi lepinguliselt määratletud klientidele. Samuti annab sihtasutus otselaene vastavalt nõukogu poolt kinnitatud laenumetmetele.

Allahindlused võimalike laenukahjumite katteks seisuga 31. detsember 2015 ja 2014 on kajastatud vastavalt sihtasutuse riskide hindamise ja eraldiste moodustamise juhendis kehtestatud arvestuspõhimõtetele ning näitavad tõenäolise kahjumi hinnangulist suurust.

Ebatõenäoliselt laekuvad laenud koosnevad individuaalsest allahindlusest sihtasutuse poolt hoiu-laenuühistutele ja otse laenusaaajale antud laenudele. Laenud klassifitseeritakse nelja riskiklassi: korras, riskantne, kahtlane ja kardetav.

Allahindluse taseme määramisel on arvestatud olulisi teadaolevaid tegureid, mis mõjutavad laenude tagasisaamist ning tagatise olemasolu korral selle väärtust. Lõplikud kahjumid võivad erineda antud hinnangutest. Allahindluse tegemisel arvestatakse eelkõige järgnevaid faktoreid:

tagatise olemasolu ja piisavus;

laenaja finants-majanduslik olukord;

laenaja maksekäitumine;

meetmed, mida on tarvitusele võetud probleemse kliendi finantsolukorra parandamiseks;

bilansipäeva eelne ja järgne turu üldseisund ning sündmused.

Kulu ebatõenäoliselt laekuvate laenusummade allahindlusest kajastatakse perioodi tulemiaruaande kirjel "Mitmesugused tegevuskulud". Aruandeperioodil laekunud, kuid eelnevalt allahinnatud laenuõuded ning allahindluse vähendamised kajastatakse samal kulukirjel vastukandena.

Intressi mittekanndvad laenud ja turuintressimäärast erineva intressimääraga laenud kajastatakse nõude tekkimisel nüüdisväärtuses kasutades

sihtasutuse sisemist intressimäära ning nõude nimiväärtuse ja nüüdisväärtuse vahe on amortiseeritud nõude maksmistähtajani jäänud perioodi jooksul. Laenude ümberhindlus nüüdisväärtusesse kajastatakse tulemiaruarande kirjel "Netotulu finantsinvesteeringutelt". Vastavalt sihtasutuse nõukogu otsusele on sihtasutuse sisemine intressimäär (baasintress) Euroopa Keskpannga poolt avaldatud Euroopa Keskpannga põhirefinantseerimisoperatsioonidele kohaldatav intressimäär pluss 0,5%. Aruandeperioodil sihtasutus ei ole andnud sisemisest intressimäärast madalama intressiga laene ning sihtasutuse bilansis nüüdisväärtusesse ümberhinnatud laene ja nõudeid ei ole.

Materiaalne ja immateriaalne põhivara

Põhivaraks loetakse varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta. Põhivara võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast, mittetagastatavatest maksudest ja muudest põhivara kasutuselevõtuga otseselt seonduvatest väljaminekutest. Põhivara kulumit arvestatakse lineaarmetodil, lähtudes vara majanduslikult kasulikust elueast. Kuluminormid on sihtasutuses kasutusel olevatel põhivara gruppidel alljärgnevad:

- masinad ja seadmed 33-40%;
- kontoriinventar 25-33%;
- ehitised 2%;
- kunstiteosed 0%;
- maa 0%.

Põhivara arvelevõtmise alampiir 2000

Rendid

Kapitalirendiks loetakse rendisuhet, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Ülejäänud rendilepinguid käsitletakse kasutusrendina.

Kapitalirendi alusel renditud vara kajastatakse bilansis vara ja kohustusena renditud vara õiglase väärtuse summas. Makstavad rendimaksud jagatakse finantskuluks ja kohustuse vähendamiseks. Finantskulud kajastatakse rendiperioodi jooksul. Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kuluna.

Finantskohustused

Kõik teadaolevad finantskohustused ja eraldised kajastatakse bilansis, kui nende suurust on võimalik usaldusväärselt hinnata ning nende realiseerumine on tõenäoline.

Finantskorraldusvahendi sihtfondid

Sihtasutus valitseb vesiviljelusega tegelevatele ettevõtete laenu sihtfondi (Kalanduse sihtfondi) ja kalanduse tootjate investeeringute kaasfinantseerimise laenu sihtfondi (Kalapüügiühistute sihtfondi).

Sihtasutus valitseb sihtfondide vahendeid sihtasutuse põhikirja punktis 2.2.2 sätestatu alusel. Sihtfondide vahendeid hoitakse sihtasutuse varast lahus. Kalanduse ja Kalapüügiühistute sihtfondi eesmärgiks on ettevõtete kavandatavate investeeringute kaasfinantseerimine laenu näol. Sihtasutuse ülesanne on laenu taotluste menetlemine, taotlejate krediivõimelisuse hindamine, krediteerimisotsuste langetamine, laenude vormistamine, pantide seadmise korraldamine, laenude väljastamine, monitooring ja haldamine s.h. iga-aastane laenuportfelli audit ning hinnangu andmine portfelli väärtusele ja kvaliteedile. Sihtfondide laenudest tulenevad hüved ja riskid ei ole seotud sihtasutuse põhitegevuse tulemiga. Sihtfondide vahenditest laenu tegevuse korraldamiseks kasutab sihtasutus oma laenu tegevuses juba kehtivaid reegleid, mis on kooskõlastatud maaeluministeeriumiga. Sihtasutuse ja sihtfondide laenu tegevust reguleerivad dokumendid on järgmised:

sihtasutuse põhikirja; laenude ja laenu tagatiste teenindamise, krediidiriski jälgimise ning allahindluste ja eraldiste moodustamise põhimõtted; riskide hindamise ja eraldiste moodustamise juhend; nõuete lootusetuks tunnistamise kord; nõuete võõrandamise kord; rahaliste vahendite kasutamise kord ja arvestus. Sihtfondide vahenditest antavate laenude põhikriteeriumid on järgmised:

- Laenu maksimumsumma on kuni 500 000 eurot, kuid mitte rohkem kui krediidi- või finantseerimisasutuse poolt väljastatav laenu summa.
- Laenu periood on üldjuhul 5 kuni 10 aastat, kuid mitte rohkem kui 15 aastat. Maksepuhkus laenu põhiosale on üldjuhul kuni 5 aastat aga mitte rohkem kui 7 aastat.
- Laenuintress ei ole madalam, kui krediidi- või finantseerimisasutuse laenuotsuse tingimustes või intressi määramise aluseks on krediidi- või finantseerimisasutuse antud krediidireiting või intress määratakse Euroopa Komisjoni viite ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodist vastavalt ettevõtja krediidireitingule ja pakutavale tagatisele. Kui laenuvõtja kohta puuduvad andmed varasemate laenude ja nende tagasimaksmise kohta või tal ei ole bilansile tuginevat krediidireitingut (näiteks tegevust alustavad ettevõtjad) suurendatakse Eesti Vabariigile kehtestatud baasmäära vähemalt 400 baaspunkti võrra.

Sihtfondide väärtuse hindamine ja vahendite tagastamise põhimõtted

Sihtfondi vara puhasväärtuse määramiseks arvutatakse sihtfondi varade väärtus, millest arvatakse maha nõuded sihtfondi vastu, mis tulenevad valitsemistasudest ja muudest sihtfondi valitsemisega seotud maaeluministeeriumi poolt eelaktsepteeritud (lubatud) kuludest. Vara väärtuse määramise põhimõtete ja meetodite valikul ning kasutamisel arvestab sihtasutus lisaks õigusaktidele ja rahastamise lepingule üldist õigustatud huvi ning sihtfondi liiki, poliitikat, kehtivaid reegleid ja standardeid, samuti võimalike alternatiivsete hindamismeetodite põhimõtteid ja nende usaldusväärsust. Õiglase väärtuse (vara tõenäoline müüghind, mille eest on võimalik vahetada vara või arveldada kohustust teadlike, huvitatud ja sõltumatute osapoolte vahelises tehingus) leidmisel, teeb sihtasutus hindamise otsuse ja hindamise põhimõtted üldjuhul dokumenteeritud viitega ning neid piisava selgusega kirjalikult põhjendades.

Sihtfondide rahaliste vahendite jääk kontol (hoius) võetakse arvesse nominaalväärtuses. Debitoorse võlgnevuse õiglase väärtuse määramisel hinnatakse debitoorsed võlgnevused tõenäoliselt laekuvates summades. Kui see aga ei ole võimalik või asjakohane, siis kasutatakse teisi eelkõige üldtunnustatud meetodeid. Kinnisasja väärtus määratakse atesteeritud kinnisvarahindaja poolt antud hindamisakti alusel või muul sihtfondide tingimustes sätestatud viisil. Muu võimaliku sihtfondide vara väärtuseks on selle õiglase väärtus. Avaldatud sihtfondide vara puhasväärtus kehtib kuni järgmise puhasväärtuse avaldamiseni.

Sihtfondide vahenditest on abikõlblikud ka laenude väljastamisega tekkinud kahju ja sihtfondide varade ümberhindamise kulu.

Sihtfondide raames välja antud laenudest sihtasutusele tekkinud kahju hüvitamine toimub sihtfondide vahendite arvelt ka pärast sihtfondide tegevuse abikõlblikkuse perioodi lõppu. Kalanduse sihtfondi raames tehtavad tegevused on abikõlblikud kuni 31. detsembrini 2015.aasta ning Kalapüügiühistute sihtfondi raames tehtavad tegevused on abikõlblikud kuni 30. juunini 2016.aasta. Sihtasutus tagastab ministeeriumile 1. jaanuari 2016.aasta seisuga Kalanduse Sihtfondi kasutamata rahalised vahendid hiljemalt 31. jaanuariks 2016.aastal.

Kalapüügiühistute sihtfondi 1. juuli 2016 seisuga kasutamata rahalised vahendid tagastatakse hiljemalt 31. juuliks 2016.aastal.

Eraldised ja tingimuslikud kohustused

Tagatud laenude riskide hindamine ja tagatiskahjumite eraldiste moodustamine

Eraldis tagatiskahjumite katmiseks väljendab tõenäolist kahju, mis võib tuleneda tagatava laenu mittetagastamisest laenusaaaja poolt krediidiasutustele, mille tulemusena kuulub tagatud ulatuses (maksimaalselt 80% laenusaldost) laen tasumisele sihtasutuse poolt. Nimetatud kahjude ennetamiseks on moodustatud eraldis.

Sihtasutuse poolt tagatud laenude hindamisel kasutatakse nelja kategooriat, kus laenude riskitase ulatub korras laenudest kahjumisse kantavate laenudeni. Vastavalt laenu riskitasemele moodustatakse tagatiskahjumite eraldised iga laenu kohta individuaalselt alates 0% kuni 100% tagatud summalt. Riskikategooriasse paigutamise aluseks on iga tagatava laenu analüüs, mille käigus hinnatakse laenu saaja finantsmajanduslikku olukorda ja võimekust tasuda laenu põhiosa ning intressimakseid.

Annetused ja toetused

Sihtfinantseerimine toimub riigieelarvest maaeluministeeriumi kaudu.

Tegevuskulude katteks saadud sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsiibist (tulu sihtfinantseerimisest kajastatakse proportsionaalselt sellega seonduvate kuludega). Varade sihtfinantseerimise korral kajastatakse sihtfinantseerimine tuluna selles perioodis, millal sihtfinantseerimise abil soetatud vara võetakse bilansis põhivarana arvele. Toetuste maksmise mahud ja saajad kinnitatakse sihtasutuse nõukogu otsustega.

Tulud

Sihtasutuse tulu koosneb sihtfinantseerimisest ja toetustest, tagatis- ja sihtfondide valitsemistasudest ning intressi- ja nõustamisteenuste tulust. Intressitul teenitakse väljastatud laenudelt (s.h edasilaenavatelt finantsinstitutsioonidelt), tähtajalistelt depositeidelt, võlakirjadelt ja pangakontode saldodelt. Intressitul kajastatakse lähtudes vara sisemisest intressimäärast. Tulud kajastatakse tekkepõhiselt.

Kulud

Sihtasutuse kulud kajastatakse tekkepõhiselt. Põhivara või varude soetamisega kaasnevad mittetagastatavad maksud ja lõivud kajastatakse soetamise momendil kuluna, mitte varade ega varude soetusmaksumusena.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2015	31.12.2014
Nõudmiseni hoiused krediidasutustes	1 233 018	4 471 931
Nõudmiseni hoiused Riigikassas	3 747 342	2 333 026
Tähtajalised hoiused krediidasutustes ja Riigikassas	20 000 000	18 000 000
Kokku raha	24 980 360	24 804 957

Lühiajaliste ja katkestatavate tähtajaliste hoiuste keskmine intressimäär 2015.ja 2014.aastal oli vastavalt 1,17% ja 1,07%.

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed (eurodes)

	31.12.2015	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Nõuded ostjate vastu	223 644	223 644	0	0	
Ostjatelt laekumata arved	223 644	223 644	0	0	
Muud nõuded	46 774	46 774	0	0	
Ettemaksed	9 246	9 246	0	0	
Tulevaste perioodide kulud	9 246	9 246	0	0	
Tekkepõhised intressid laenudelt ja deposiitidelt	163 768	163 768	0	0	
Tagatistasude nõuded	517 098	517 098	0	0	
Laenud krediidi ja finantseerimisasutuste vahendusel	13 361 697	1 767 433	7 351 042	4 243 222	
Laenud ettevõtjatele	5 464 194	608 059	3 294 766	1 561 369	
Laenud hoiu-laenuühistutele	1 656 199	196 567	1 459 632	0	
Laenud mittetulundusühingutele	648 259	485 635	151 901	10 723	
Ebatõenäoliselt laekuvad laenud ja nõuded	-585 215	-94 681	-382 405	-108 129	
Laenud kalanduse sihtfondist	5 048 802	109 186	2 407 564	2 532 052	
Ebatõenäoliselt laekuvad kalanduse sihtfondi laenud	-904 780	0	-451 001	-453 779	
Kokku nõuded ja ettemaksed	25 649 686	4 032 729	13 831 499	7 785 458	

	31.12.2014	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Nõuded ostjate vastu	154 873	154 873	0	0	
Ostjatelt laekumata arved	154 873	154 873	0	0	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	3 414	3 414	0	0	4
Muud nõuded	219 616	219 616	0	0	
Ettemaksed	10 999	10 999	0	0	
Tulevaste perioodide kulud	10 999	10 999	0	0	
Tekkepõhised intressid laenudelt ja deposiitidelt	121 478	121 478	0	0	
Tagatistasude nõuded	422 532	422 532	0	0	
Laenud krediidi ja finantseerimisasutuste vahendusel	14 547 659	4 127 722	6 941 658	3 478 279	
Laenud ettevõtjatele	3 298 037	509 702	990 259	1 798 076	
Laenud hoiu-laenuühistutele	1 526 148	146 028	1 380 120	0	
Laenud mittetulundusühingutele	674 289	607 496	48 704	18 089	
Ebatõenäoliselt laekuvad laenud ja nõuded	-604 028	-112 996	-353 946	-137 086	
Laenud kalanduse sihtfondist	4 106 802	0	1 666 191	2 440 611	
Ebatõenäoliselt laekuvad kalanduse sihtfondi laenud	-308 140	0	-124 964	-183 176	
Kokku nõuded ja ettemaksed	24 173 679	6 210 864	10 548 022	7 414 793	

Ostjatelt laekumata arvetes on seisuga 31. detsember 2015 ja 2014 kajastatud PRIA-st laekumata sihtotstarbelised toetused ja projektist Baltic Deal tasumata arved. Muude nõuete all on kajastatud bilansipäeval arvele võetud, kuid laekumata erakorralised tulud pankroti- ja täitevmenetlustest ning muud laekumata nõuded.

Laenud krediidi ja finantseerimisasutuste vahendusel keskmine tootlus seisuga 31. detsember 2015 ja 2014 oli vastavalt 1,38% ja 1,67%. Sihtasutuse otselaenude keskmine tootlus (laenud ettevõtjatele, laenud hoiu-laenuühistutele ja laenud mittetulundusühingutele) seisuga 31. detsember 2015 ja 2014 oli vastavalt 5,20% ja 5,58%. Sihtasutuse omavahenditest antud laenude keskmine tootlus seisuga 31. detsember 2015 ja 2014 oli vastavalt 2,62% ja 2,68%. Kõikide laenude alusvaluuta on euro.

Laenude allahindlus on moodustatud sihtasutuse otselaenudele. 2015.aastal on ebatõenäoliselt laekuvate laenude ja nõuete saldo vähenenud summas 18 813 eurot. Informatsiooni ebatõenäoliselt laekuvate laenude ja nõuete kulu kohta vaata Lisa 15. Sihtotstarbelistele laenudele, mis on laenatud läbi litsentseeritud krediidiasutuste või nende kontserni kuuluvate finantseerimisasutuste, allahindlus puudub.

Kalanduse sihtfondi vahenditest on seisuga 31. detsember 2015 sõlmitud 17 laenulepingut ning laenuportfelli suurus seisuga 31. detsember 2015 oli 5 048 802 eurot. Keskmiseks laenulepingu suurusks kujunes 297 tuhat eurot ja laenu pikkuseks 9 aastat. Keskmiseks intressiks oli 4,05%. Kalanduse sihtfondi laenudele on seisuga 31. detsember 2015 moodustatud allahindlusi summas 904 780 eurot. Informatsiooni sihtfondi haldamise ja väärtuse kohta vaata Lisa 6.

Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(eurodes)

	31.12.2015		31.12.2014	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Ettevõtte tulumaks	0	2 884	0	1 040
Käibemaks	0	311	3 414	0
Üksikisiku tulumaks	0	14 824	0	7 896
Sotsiaalmaks	0	30 068	0	13 045
Kohustuslik kogumispension	0	1 411	0	620
Töötuskindlustusmaksed	0	1 456	0	688
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	0	50 954	3 414	23 289

Lisainformatsiooni maksude ettemaksete ja maksuvõlgade kohta vaata Lisa 3 ja 6.

Lisa 5 Materiaalne põhivara

(eurodes)

					Kokku
	Maa	Ehitised	Masinad ja seadmed	Muu materiaalne põhivara	
31.12.2013					
Soetusmaksumus	68 200	382 576	39 874	45 552	536 202
Akumuleeritud kulum	0	0	-39 874	-37 592	-77 466
Jääkmaksumus	68 200	382 576	0	7 960	458 736
Ostud ja parendused	0	691 399	5 250	17 257	713 906
Amortisatsioonikulu	0	-7 160	0	-2 018	-9 178
Müügid	0	0	0	-160	-160
31.12.2014					
Soetusmaksumus	68 200	1 073 975	42 528	43 554	1 228 257
Akumuleeritud kulum	0	-7 160	-37 278	-20 515	-64 953
Jääkmaksumus	68 200	1 066 815	5 250	23 039	1 163 304
Ostud ja parendused	150	5 970	10 251	25 240	41 611
Amortisatsioonikulu	0	-21 480	-5 517	-6 436	-33 433
31.12.2015					
Soetusmaksumus	68 350	1 079 945	52 779	68 794	1 269 868
Akumuleeritud kulum	0	-28 640	-42 795	-26 951	-98 386
Jääkmaksumus	68 350	1 051 305	9 984	41 843	1 171 482

Lisa 6 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2015	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Võlad tarnijatele	13 978	13 978	0	0	
Võlad töövõtjatele	53 703	53 703	0	0	
Maksuvõlad	50 954	50 954	0	0	4
Muud võlad	10 032	10 032	0	0	
Saadud ettemaksed	2 118	2 118	0	0	
Kalanduse sihtfond	4 385 706	0	0	4 385 706	
Kalapüügiühistute sihtfond	1 077 520	0	0	1 077 520	
Kokku võlad ja ettemaksed	5 594 011	130 785	0	5 463 226	

	31.12.2014	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Võlad tarnijatele	27 664	27 664	0	0	
Võlad töövõtjatele	11 686	11 686	0	0	
Maksuvõlad	23 289	23 289	0	0	4
Muud võlad	1 091	1 091	0	0	
Kalanduse sihtfond	4 813 312	0	0	4 813 312	
Kokku võlad ja ettemaksed	4 877 042	63 730	0	4 813 312	

Sihtasutus sõlmis 10. detsembril 2012.aastal Maaeluministeriumiga Rahastamislepingu nr.381 vesiviljelusega tegelevate ettevõtete laenu sihtfondi (Kalanduse sihtfond) haldamiseks. Tulenevalt lepingust on sihtasutuse ülesandeks laenuaotluste menetlemine, taotlejate krediidiivõimelisuse hindamine, laenude vormistamine, pantide seadmise korraldamine, laenude väljastamine, monitooring ja laenulepingute haldamine. Samuti iga-aastane laenuportfelli audit ning hinnangute andmine laenuportfelli väärtusele ja kvaliteedile. Seisuga 31.detsember 2015.aasta on Maaeluministerium teinud sihtfondi sissemaksed kokku summas 4 900 000 eurot. Sihtfondi vahenditest väljastatud laenudelt on sihtfond teeninud intresse summas 414 987 eurot ning sihtfondi laenudele moodustati allahindlusi summas 904 780 eurot. Alates 01.juulist 2015.aastast saab sihtasutus sihtfondi valitsemistasusid sihtfondi varade arvelt, arvestusega 1% sihtfondi tehtud rahalistelt sissemaksetelt. Sihtasutus sai 2015.aastal valitsemistasusid summas 24 500 eurot. Informatsiooni sihtfondist väljastatud laenude kohta vaata Lisa 3.

Kalanduse sihtfondi puhasväärtus seisuga 31.detsember 2015. aastal oli 4 385 706 eurot.

Sihtasutus sõlmis 14.detsembril 2015.aastal Maaeluministeriumiga Rahastuslepingu nr.137 kalanduse tootjate ühenduste investeeringute kaasfinantseerimise laenu sihtfondi (Kalapüügiühistute sihtfond) haldamiseks. Moodustatava sihtfondi rahaline maht oli 1 077 520 eurot. Seisuga 31.detsember 2015.aasta sihtfondist laene väljastatud ei ole.

Lisa 7 Eraldised

(eurodes)

	31.12.2013	Moodustamine/ korrigeerimine	Kasutamine	31.12.2014
Tagatiskahjude eraldis	5 622 158	2 149 135	-1 277 558	6 493 735
Kokku eraldised	5 622 158	2 149 135	-1 277 558	6 493 735
	31.12.2014	Moodustamine/ korrigeerimine	Kasutamine	31.12.2015
Tagatiskahjude eraldis	6 493 735	2 229 249	-1 129 392	7 593 592
Kokku eraldised	6 493 735	2 229 249	-1 129 392	7 593 592

Eraldise suurendamine 2015. aastal on tingitud hinnangute muutusest tagatiste väärtuste arvestamisel, laenuvõtjate bilanssidele tuginevate reitingute muutustest ja tagatisportfelli suurenemisest.

Eraldis on moodustatud tingimuslike kohustuste katteks, mida on kajastatud lisa 8. Eraldise tõenäoline realiseerumise suurus 2016. aastal on sõltuvuses ülesöeldud lepingute arvust ning laenu tagatisteks panditud varade väärtusest.

Väljamaksed kujutavad endast krediitiasutuste poolt ülesöeldud laenulepingutele tehtavaid kahju- ja ettemakseid. Ettemaksete puhul tehakse saadud kahju tasaarveldus ettemaksuga peale menetlusprotsesside lõppu ehk peale kõigi laenu tagatisteks vormistatud varade müüki.

Seisuga 31. detsember 2015 oli krediitiasutuste poolt üles öeldud 29 laenulepingut, mille puhul algatati panditud varade müügi protsess. Väljamakse ootel olevate eraldiste suuruseks oli 2 427 451 eurot, mis moodustas 32,0% kogu tagatiskahjude eraldisest.

Lisa 8 Tingimuslikud kohustused ja varad (eurodes)

	31.12.2015	31.12.2014
Tingimuslikud kohustused		
AS SEB Pank	13 808 491	10 278 099
AS SEB Liising	49 287	111 507
Swedbank AS	29 657 214	22 380 924
Swedbank Liising AS	113 412	215 148
Nordea Bank Finland Eesti filiaal	11 070 056	9 532 756
Nordea Finance Estonia	582 602	813 049
AS UniCredit Finance	1 018 466	1 525 042
Danske Bank Eesti filiaal	148 322	324 024
DNB Bank Eesti filiaal	826 974	1 056 832
LHV Pank AS	3 889 298	4 058 309
AS Eesti Krediidipank	1 247 647	584 552
Versobank AS	598 990	645 465
Tallinna Äripank AS	326 230	135 005
Bigbank AS	160 000	160 000
Kehtna Hoiu-Laenuühistu	27 249	52 249
Tartu Hoiu-Laenuühistu	75 339	77 484
AS Citadele banka Eesti filiaal	430 923	208 730
Pohjala Bank Eesti filiaal	2 480 107	2 200 100
Pohjala Finance Estonia AS	216 273	53 200
Krediidipanga Liisingu AS	58 406	24 712
Kokku tingimuslikud kohustused	66 785 286	54 437 187

Seisuga 31. detsember 2015 ja 2014 on sihtasutuse poolt tagatud laenude jääkväärtus krediidi ja finantseerimisasutustes vastavalt 123 469 714 eurot ja 98 015 631 eurot. Sihtasutuse risk ehk tinglik kohustus moodustab sellest vastavalt 66 785 286 ehk 54,1% ja 54 437 187 eurot ehk 55,5%.

Tagatud laenude võimalike kahjude katteks on moodustatud tagatiskahjude eraldis (vt lisa 7).

Lisa 9 Kasutusrent (eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2015	2014
Kasutusrendikulu	4 807	44 900
Järgmiste perioodide kasutusrendikulu mittekatkestatavatest lepingutest		
	31.12.2015	31.12.2014
12 kuu jooksul	11 112	44 900

1-5 aasta jooksul	21 030	13 800
Üle 5 aasta	0	2 760

Sihtasutus on sõlminud viis kontoriruumi rendilepingut nõuandeteenuse pakkumiseks. Kontoriruumid asuvad Võru, Valga, Paide ja Tartu linnas ning Saku alevikus. Pikim leping on sõlmitud 2019. aasta novembrini.

Lisa 10 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused (eurodes)

Varad neto soetusmaksumuses

	2015	2014
	Saadud	Saadud
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks		
Nõuandetoetus	310 900	0
Nõuandesüsteemi arendamise toetus	0	496 892
Kalandusfondi haldustasud	49 000	80 000
e-PRIA toetused	183 004	0
SAK tõrje teabetoetused	36 996	0
PRIA toetused	0	14 788
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	579 900	591 680

Sihtasutus sõlmis 01. juulil 2015. aastal Maaeluministeeriumiga käsunduslepingu nr. 180 nõustamisteenuste pakkumiseks. Nõuandeteenuste pakkumisel juhendatakse Maaeluministeeriumi määrusest "Nõuandetoetuse ja nõuandesüsteemi toetuse saamise nõuded, toetuse taotlemine ja taotlemise menetlemise täpsem kord".

Sihtasutus maksis 2015. aastal e-PRIA (kasutamise juhendamise teenus) ja bioohutus meetmete (seakatku tõrjeks vajalike bioohutuse meetmete ja abinõude rakendamise alase teabe levitamine) toetusi vastavalt Maaeluministeeriumi halduslepingu nr. 297 täiendavatele juhistele.

Lisa 11 Netotulu finantsinvesteeringutelt (eurodes)

	2015	2014
Intressitulu laenudelt	539 491	583 757
Intressitulu hoiustelt ja deposiitidelt	240 641	182 534
Kokku netotulu finantsinvesteeringutelt	780 132	766 291

Netotulu finantsinvesteeringutelt koosneb edasilaenavatelt krediidi- ja finantseerimisasutustelt saadavatest intressidest, sihtasutuste otsealaenude intressidest ning pangakontodelt, deposiitidelt ja võlakirjadelt teenitavatest intressidest ning ümberhindlustest õiglasele väärtusele. Minimaalne intressimäär edasilaenavatele krediidi- ja finantseerimisasutustele on Euroopa Keskpanka põhirefinantseerimisoperatsioonidele kohaldatav intressimäär pluss 0,5% aastas. Sihtasutuse otselaenudele määrab intressi sihtasutuse nõukogu vastavalt laenumetmele.

Lisa 12 Tulu ettevõtlusest

(eurodes)

	2015	2014
Tagatistasud	1 897 697	1 672 212
Nõuandetoetuse saajate omaosalus ja turupõhine nõustamisteenus	52 471	37 960
Kalanduse sihtfondi valitsemistasud	24 500	0
Kokku tulu ettevõtlusest	1 974 668	1 710 172

Tagatistasuks on tagamiskohustuse eest võetav tasu määr, mida väljendatakse protsentides aasta kohta võlakohustusele antud tagatise summast. Tagatistasude suurus on 0,4% kuni 7,5% ja tasu on sõltuvuses krediitkvaliteedi reitingust.

Tagatistasu võib sihtasutus võtta otsuse langetamise hetkel kehtivate määrade alusel, mis on sätestatud Komisjoni teatises EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamise kohta garantiidena antava riigiabi suhtes (ELT C 155 20.06.2008, lk 10–22).

Üksikjuhtumil võib sihtasutus määrata tagatistasu leitud määrast väiksemana, kasutades järgmisi alandamise aluseid:

- regionaalne – tegevus toimub väljaspool linnasid;
- mikroettevõtte – töötajaid alla 10, bilansimaht ja käive alla 2 miljonit eurot;
- investeering loob uusi töökohti;
- teaduspõhiste ja innovatiivsete tehnoloogiate kasutamine;
- kohaliku tooraine kasutamine;
- alustav ettevõtte – asutamisest ei ole möödunud rohkem kui 12 kuud;
- naisettevõtjad – vähemalt 51% ettevõtte kapitalist kuulub naistele või ettevõtet juhib naine.

Iga loetletud põhimõtte võib alandada krediitkvaliteedist tulenevat tasu ühe protsendipunkti võrra, kuid lõpptasu ei tohi olla väiksem kui 0,4%.

Tagatisportfelli (vt.lisa 8) keskmine tootlus seisuga 31. detsember 2015 ja 2014 oli vastavalt 3,13% ja 3,11%.

Alates 01.juulist 2015.aastast saab sihtasutus Kalanduse sihtfondi valitsemistasusid sihtfondi varade arvelt, arvestusega 1% sihtfondi tehtud rahalistelt sissemaksetelt.

Lisa 13 Muud tulud

(eurodes)

	2015	2014
Õppetoetuste tagastamine	230	640
Viivised ja trahvid	159	0
Käsundus ja majanduslepingute tulu	31 582	14 420
Kapitalisüsti lepingutasu	9 362	0
Erakorralised tulud	250 654	147 382
Kokku muud tulud	291 987	162 442

Sihtasutus sõlmis 2015.aastal Maaeluministeeriumiga käsunduslepingu nr. 102, millega telliti sihtasutuselt keskkonnatoetuste ja otsetoetuste maakondlike infopäevade korraldamine.

Erakorraliste tuludena on 2015. ja 2014. aastal kajastatud pankroti- ja täitevmenetluste jaotistest saadud tulu.

Lisa 14 Jagatud annetused ja toetused

(eurodes)

	2015	2014
Nõuandesüsteemi tööjõukulu ja maksud	0	89 243
Nõuandesüsteemi majanduskulud	0	407 649
e-PRIA kulud	150 005	0
SAK tõrje teabetoetuse kulud	10 853	0
PRIA toetuse kulud	0	14 778
Kokku jagatud annetused ja toetused	160 858	511 670

Alates 2015.aastast on kõik nõustamisteenustega seotud töötasud ja majanduskulud arvestatud sihtasutuse tööjõukulude ja mitmesuguste tegevuskulude hulka (vt.lisa 15 ja 16).

Lisa 15 Mitmesugused tegevuskulud

(eurodes)

	2015	2014	Lisa nr
Tagamiskahjude eraldiste kulu	2 229 249	2 149 135	7
Ebatõenäoliselt laekuvate laenude ja nõuete kulu	168 521	-393 949	
Sihtasutuse majanduskulu	207 398	304 583	
Nõuandeteenuse arendus ja majanduskulu	35 832	0	
Kokku mitmesugused tegevuskulud	2 641 000	2 059 769	

Ebatõenäoliselt laekuvate laenude ja nõuete kuluna on 2015.aastal kajastatud laenude allahindluse vähenemine summas 18 813 eurot (vt.lisa 3), kapitalisüsti lepingu bilansist väljakandine summas 187 251 eurot ning nõuetega seotud kulu summas 83 eurot.

Lisa 16 Tööjõukulud

(eurodes)

	2015	2014
Palgakulu	604 326	372 325
Sotsiaalmaksud	199 315	122 708
Töötuskindlustusmaksed	3 660	2 370
Kokku tööjõukulud	807 301	497 403
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	24	20

Palgakuluna on 2015. ja 2014. aastal kajastatud põhikohaga töötajatele ja lepingulistele töötajatele arvestatud töötasud vastavalt 184 429 ja 229 344 eurot ning juhatuse ja nõukogu liikmete tasud vastavalt 147 183 ja 142 981 eurot.

Erinevalt 2014.aastast on 2015.aastal arvestatud palgakulude hulka nõuandeteenistuse konsulentide ja kordineeriva keskuse töötajate töötasud summas 217 725 eurot ning võlaõiguslike lepingute alusel makstud töötasud summas 54 989 eurot.

Lisa 17 Muud kulud

(eurodes)

	2015	2014
Toetus seakasvatajatele	47 192	0
Käsundus ja majanduslepingute kulu	30 604	9 865
Õppetoetused õpilastele	56 459	66 953
Muud annetused ja toetused	7 078	6 423
Kokku muud kulud	141 333	83 241

2015. aastal maksis sihtasutus oma tulude arvelt seakasvatajatele toetusi vastavalt seakasvatajatele suunatud toetuse taotlemise ja taotluse menetlemise korrale, mille sihtasutuse nõukogu kinnitas 07.augustil 2015.aastal. Toetust sai taodelda seakasvatuse likvideerimiseks ja sellest tulenevate kulude hüvitamiseks. Toetuse suuruseks oli üks euro elus sea ühe kilogrammi kohta, kuid mitte rohkem kui 4000 eurot ühe taotleja kohta.

Sihtasutus sõlmis 2015.aastal Maaeluministeeriumiga käsunduslepingu nr. 102, millega telliti sihtasutuselt keskkonnatoetuste ja otsetoetuste maakondlike infopäevade korraldamine.

2015. aastal maksis sihtasutus oma tulude arvelt maamajanduslike kutseõppeasutuste õpilastele õppetoetust, Eesti Maaülikooli ja Tallinna Tehnikaülikooli üliõpilastele ühekordset toetust, tunnustas parimaid maamajanduseriala õpilasi ja parimat õpetajat, andis välja parima piima- ja lihavedelike kasvataja aunimetused ning parima taimekasvataja aunimetuse.

Lisa 18 Seotud osapooled

(eurodes)

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

	31.12.2015	31.12.2014
	Nõuded	Nõuded
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	51 398	33 768

2015	Antud laenud	Antud laenude tagasimaksed
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	51 398	2 370
2014	Antud laenud	Antud laenude tagasimaksed
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	33 768	2 370
Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		

	2015	2014
Arvestatud tasu	147 183	142 981
Kesk-Eesti PÜ; tagatis, nõukogu liige	77 593	120 000
Sipa Masinaühistu;tagatis,nõukogu liige	28 249	43 249
Forestplanter OÜ;tagatis,nõukogu liige	360 000	388 637
Novutech OÜ;tagatis,nõukogu liige	170 893	0
Kalle Hamburgi talu (FIE);tagatis,nõukogu liige	93 750	0